

Minister Rodziny i Polityki Społecznej

DUS-II.059.115.2023.MBu

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
prof. Tomasz Grodzki
Marszałek
Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na oświadczenie senatorskie, znak: BPS/043-63-2209-MRPS/23, Pana Senatora Jana Filipa Libickiego, złożone podczas 63 posiedzenia Senatu w dniu 22 czerwca 2023 r. w sprawie prawa do renty wdowiej, opisanej w wystąpieniu Pani M S, uprzejmie przedstawiam, co następuje.

Pan Senator Jan Filip Libicki oświadczenie z dnia 22 czerwca 2023 r. skierował do Ministra Rodziny i Polityki Społecznej oraz do Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Do oświadczenia, dotyczącego zasad zmniejszania i zawieszania świadczeń emerytalno-rentowych, zostało również dołączone wystąpienie Pani M S: w sprawie indywidualnej Zainteresowanej.

Sprawa Pani M. S została zbadana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS), gdyż jest to sprawa indywidualna, a zgodnie z art. 66 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1230, z późn.zm.) nadzór ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego nad zgodnością działań ZUS z obowiązującymi przepisami nie może dotyczyć spraw indywidualnych rozstrzyganych w drodze decyzji administracyjnej.

Odpowiedź w tej sprawie została przekazana do Senatu RP w piśmie Prezesa ZUS, znak: 990600.510.496.2023-SRK-P-DE/MT2, skierowanym do Pani Gabrieli Morawskiej-Staneckiej, Wicemarszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej. W piśmie tym przedstawiono również obowiązujący stan prawny w zakresie możliwości łączenia pracy ze świadczeniem emerytalno-rentowym, obowiązujące limity przychodów, a także przekazano dane statystyczne, o które wystąpił Pan Senator Jan Filip Libicki.

Uzupełniając powyższe, Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej informuje, że zasady łączenia pracy zarobkowej z pobieraniem emerytury lub renty są uregulowane przepisami zawartymi w art. 103-106 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1251).

Z przepisów tych wynika, że bez względu na wysokość osiąganego przychodu z pracy nie podlega zawieszeniu ani zmniejszeniu emerytura kobiety, która ukończyła 60 lat, i mężczyzny, który ukończył 65 lat.

Prawo do emerytury przysługujące ubezpieczonemu z tytułu podlegania obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu w Polsce ulega jednak każdorazowo zawieszeniu (bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta) z powodu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury.

W pozostałych przypadkach na zawieszenie prawa do świadczeń emerytalno-rentowych lub zmniejszenie ich wysokości wpływa przychód osiągany z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczeń emerytalnych i rentowych. Za taką działalność uważa się, zgodnie

z art. 104 ustawy, zatrudnienie, służbę lub inną pracę zarobkową (np. pracę nakładczą, pracę wykonywaną na podstawie umowy zlecenia) albo prowadzenie pozarolniczej działalności.

Emerytura osoby, która nie osiągnęła powszechnego wieku emerytalnego, jest wypłacana w zmniejszonej wysokości, jeżeli przychód z pracy zarobkowej jest wyższy niż 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy, ostatnio ogłoszonego przez prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, ale nie przekracza 130% tego wynagrodzenia. Natomiast osiąganie przychodu w kwocie przekraczającej 130% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia powoduje zawieszenie prawa do pobierania świadczeń.

Jedną z podstawowych zasad ubezpieczenia społecznego jest reguła, że świadczenia są ekwiwalentem utraconych przychodów z pracy wskutek zaistnienia odpowiednich ryzyk ubezpieczeniowych.

Tylko w przypadku emerytur przysługujących po osiągnięciu pełnego wieku emerytalnego przyjęto, w ramach zreformowanego systemu emerytalnego, tezę, że są one zarobkami przesuniętymi w czasie. Teoretycznie zakłada się, że emeryt, który osiągnął pełny wiek emerytalny, przez długoletnie opłacanie składek wypracował środki na wypłatę swego świadczenia. Tezy tej nie można jednak w żaden sposób przyjąć w przypadku pozostałych świadczeń, kiedy prawo do nich przysługuje nieraz po bardzo krótkim okresie ubezpieczenia.

Z uwagi na poziom świadczeń emerytalnych, ustawa o emeryturach i rentach z FUS dopuszcza rozwiązania kompromisowe polegające na możliwości uzyskania dodatkowych przychodów przez rencistów i osoby pobierające wcześniejsze emerytury, ale w ramach ściśle określonych przez ustawodawcę zasad, tak aby mogli oni poprawić poziom życia, a jednocześnie, aby świadczenie nie było dodatkiem do przychodu osiąganego z pracy.

Problem ograniczenia lub zakazu całkowitego łączenia pracy zarobkowej z pobieraniem emerytury jest problemem niezwykle kontrowersyjnym, wzbudzającym emocje społeczne i z tego powodu wymagającym kompromisowych rozwiązań, które, z jednej strony, pozwalają uzupełnić dochodami z pracy emeryturę, ale z pewnymi ograniczeniami.

Możliwość uzyskania prawa do wcześniejszej emerytury, emerytury pomostowej, czy nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego jest przywilejem i wyjątkiem w odniesieniu do powszechnie obowiązującego wieku emerytalnego.

Ustawodawca ma prawo wprowadzać dodatkowe warunki, których spełnienie umożliwia uzyskanie prawa do wcześniejszego świadczenia, w tym rentowego. Jednym z takich warunków jest wprowadzenie limitów zarobkowych dla osób, które pobierają takie świadczenie i chcą nadal kontynuować zatrudnienie.

W związku z tym w Ministerstwie nie są prowadzone prace nad zmianą tych przepisów.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny i Polityki Społecznej
Stanisław Szwed
Sekretarz Stanu
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/

Do wiadomości:

Pani M. S.
m. _ @o2.pl